

PROGRAMSKI IZVJEŠTAJ za 2014. godinu

Sadržaj:

I. Sažetak

II. Programski razvoj

1. Istraživačko-dokumentacijski program
2. Javni dijalog i javne politike
3. Praćenje suđenja za ratne zločine i reparacija civilnih žrtava rata

III. Organizacijski razvoj

Upravljanje i vođenje
Ured i logistika
Planiranje, monitoring i evaluacija
Uredski tim *Documente*
Financijsko i administrativno poslovanje
Razvoj arhive informacijskog sustava
Namicanje sredstava
Suradnja s drugim organizacijama i institucijama

IV. Pregled specifičnih programskih aktivnosti

Mediji i odnosi s javnošću
Postignuća i članstva

V. Osvrt na ključne uspjehe

I. Sažetak

Documenta je u 2014. i prvoj polovici 2015. nastavila rad na ostvarivanju svojih najambicioznijih programa poput dokumentiranja sudbine ubijenih i nestalih kao i sustavnog praćenja suđenja za ratne zločine, sa smanjenim kapacitetima. Istraživački tim nastavio je s terenskim radom sa svrhom intervjuiranja obitelji žrtava i prikupljanja dokumentacije o poginulim i nestalim u građanima Hrvatske u oružanom sukobu 1991.-1995., na područjima Like i Dalmacije. Počela je priprema za objavljivanje podataka o ubijenima i nestalima u zapadnoj Slavoniji. Snimili smo 441 video intervju u sklopu projekta „Osobna sjećanja na ratove i druge oblike političkog nasilja od 1941. do danas“ koje smo predstavili na javnim skupovima u Dubrovniku (17.02.2014.) i Splitu (27.05.2014.).

Od osnivanja *Documente* sudjelujemo u timu za praćenje suđenja za ratne zločine skupa s Centrom za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek i Građanskim odborom za ljudska prava. Republika Hrvatska ima više od dva desetljeća dugo iskustvo u procesuiranju ratnih zločina, no još ne možemo biti zadovoljni kako se suđenja provode. Do sada smo na web stranici objavili sažetke o pružnicama, presuda, izvještaji sa rasprava i mišljenja za 298 slučajeva koje smo pratili. Unatoč prekidu finacijske podrške uspjeli smo pratiti veći dio postupaka za ratne zločine. Od 1. srpnja 2015. Sustavno ćemo pratiti i postupke za zločine iz mržnje/govor mržnje i diskriminaciju. U listopadu 2014. na svečanosti obilježavanja deset godina od osnivanja *Documente* javnosti je predstavljena knjiga "Procesuiranje ratnih zločina – Jamstvo procesa suočavanja s prošlošću", koja predstavlja zajednički rad skupine autora vezanih uz procesuiranje ratnih zločina, suđenja pred nacionalnim sudovima, položaj žrtava ratnih zločina te medijsko praćenje i izvještavanje, kroz period 90-tih do danas.

Iako se na svečanosti obilježavanja desetogodišnjice prisutnima obratio predsjednik Ivo Josipović izražavajući poštovanje istraživačkim naporima i rezultatima *Documente* od osnivanja do danas brojni su napadi nakon toga učinili rad na terenu težim nego inače. Zbog povećane je vidljivosti *Documenta* 2014. bila prisutnija u javnosti ali je to ujedno bila i godina najžešćih napada na *Documentu*, posebice za vrijeme predsjedničke kampanje i izbora.

Prvi ciklus projekta *Moj zavičaj kroz vrijeme* u suradnji sa srednjim školama iz Opatije, Osijeka i Zagreba uspješno smo završili u travnju 2014., a u drugoj polovici godine intenzivno nastavili s aktivnostima drugog ciklusa u suradnji sa školama iz Dubrovnika, Čakovca i Pule. Nastavljeno je i obilježavanje oslobođenja Zagreba 08. svibnja u park šumi Dotršćina.

Dana 9. svibnja osnovana je Antifašistička liga RH povezujući tako napore organizacija za ljudska prava i napore organizacija nacionalnih manjina Židova, Roma i Srba te su zajednički obilježeni Međunarodni dan borbe protiv fašizma i antisemitizma (9. studeni 2014.) i Dan ljudskih prava (10. prosinca 2014.). Nakon godinu dana uspješne neformalne suradnje Antifašistička liga RH održala je osnivačku skupštinu 21. ožujka 2015. godine.

Postali smo vidljiviji u javnosti posebno kroz nastavak kampanje „Žrtve su predugo čekale“ za prava svih civilnih žrtava rata, i kampanje „Svi mi za Hrvatsku svih nas“ koja je kulminirala u produkciji i lansiranju video spota protiv govora mržnje (koji je tijekom ljeta besplatno emitiran na velikim tv postajama) te kroz javna događanja vezana za pokretanje Antifašističke lige Republike Hrvatske. Što se tiče sudjelovanja u javnom zagovaranju u Hrvatskoj u tijeku 2014. Kuća ljudskih prava čija smo članica povećala je svoju vidljivost u javnosti posebno kroz koordinacijsku ulogu koju ima u *Platformi 112* – mreži sedamdesetak organizacija civilnog društva za stabilne, odgovorne i demokratske institucije vlasti i jednak pristup pravdi te pripremu izvještaja o stanju ljudskih prava u RH. Na regionalnoj razini nastavili smo i zagovaranje Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava (REKOM).

Zbog svoje vidljivosti *Documenta* je bila u prilici produbiti javni dijalog, ali je istovremeno stalno bila izložena napadima nacionalista i nekih braniteljskih organizacija što je suzilo prostor za argumentiranu raspravu. Iako svjesni da razgovor između neistomišljenika vodi ka demokratizaciji duboko podijeljenog i traumatiziranog društva možemo samo nastaviti sa objektivnim istraživanjima različitih ratova i perioda političkog nasilja u 20. stoljeću i iskoristiti svaku priliku kako bismo pozvali na razmjenu mišljenja o različitim interpretacijama povijesnih zbivanja utemeljenim na činjenicama. Uprkos sve negativnijoj percepciji u dijelu konzervativne javnosti uspješno smo organizirali javne događaje u Dubrovniku, Osijeku, Pakracu, Rijeci, Splitu, Vukovaru, Zadru i Zagrebu.

U sklopu dosadašnjeg rada na terenu je intervjuirano preko 6500 svjedoka (obitelji i poznanika žrtava) s kojima su ispunjeni upitnici o žrtvi. Pored samih izjava svjedoka prikupljeno je i preko 27 000 relevantnih dokumenta o žrtvama, a više od 25 000 dokumenata je digitalizirano i uneseno u info sistem. U info sistem uneseno je 12 400 žrtava temeljeno na izjavama svjedoka i drugim relevantnim izvorima. Sustav nam je omogućio sistematizaciju prikupljenih podataka, posebno povezivanje informacija prikupljenih istraživanjem ljudskih gubitaka i praćenjem suđenja za ratne zločine. Predstoji nam izazov analiziranja i predstavljanja podataka javnosti.

Nakon objavljivanja prijevoda 'Priručnika o suočavanju s prošlošću' na engleski jezik započeli smo suradnju sa organizacijama za ljudska prava iz Ukrajine na dokumentiranju teških kršenja ljudskih prava.

Zbog pada broja raspoloživih natječaja i sredstava koje uspjevamo namalnuti počeli smo smanjivati tim pa je broj zaposlenih na kraju 2014. smanjen na 14 ljudi. U usporedbi sa proteklom godinom prihodi su nam u 2014. niži za 13 posto te se nadamo da ćemo istu dinamiku zadržati i u 2015.

Što se tiče namicanja sredstava jako je važno da smo osigurali institucionalnu potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva od 2014. do 2016. godine. Osigurali smo dio sredstva za nastavak istraživanja ljudskih gubitaka i zagovaranje prava civilnih žrtava. Nastojimo ih osigurati i za afirmiranje inovativne nastave povijesti i građanskog odgoja. Unatoč prekidu u podršci praćenje suđenja dio aktivnosti se ipak odvija. Ne znamo u kom ćemo obimu uspjeti osigurati sredstva za nastavak snimanja osobnih sjećanja i razvijanje kulture sjećanja u Hrvatskoj, drugim post-jugoslavenskim zemljama i svijetu.

Documenta je po prvi put osigurala potporu UN fonda za žrtve mučenja, njemačke fondacije EVZ (Sjećanje, odgovornost, , Ministarstva vanjskih i europskih poslova RH i Agencije za elektroničke medije.

II. Programski razvoj

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću potiče proces suočavanja s prošlošću u Hrvatskoj, dokumentira i istražuje prijeratna, ratna i poslijeratna zbivanja te surađuje s organizacijama civilnoga društva i vladinim institucijama i sličnim centrima u inozemstvu.

Documenta djeluje kroz 3 programa:

1. Istraživačko-dokumentacijski program
2. Javni dijalog i javne politike
3. Praćenje suđenja za ratne zločine i reparacija civilnih žrtava rata

1. Istraživačko – dokumentacijski program

1.1. Ljudski gubici

Istraživački tim Ljudskih gubitaka u potpunosti je završio s terenskim radom sa svrhom intervjuiranja obitelji žrtava i prikupljanja dokumentacije o poginulim i nestalim u građanima Hrvatske u oružanom sukobu '91.-'95., na područjima Korenice, Udbine, Otočca, Ogulina i Gračaca. Dogovorena je suradnja sa Srpskim narodnim vijećem na analizi podataka za zapadnu Slavoniju te smo uz njihovu potporu u tri mjeseca intenzivnog rada analizirali preko 4 000 dokumenata. Početkom 2015. intenzivno se radilo na provjeri podataka kako bi se otkrile greške i nepotpuni podaci te su **prvi preliminarni podaci za zapadnu Slavoniju predstavljeni u Pakracu u travnju 2015.**

U sklopu dosadašnjeg rada na terenu je intervjuirano preko 6500 svjedoka (obitelji i poznanika žrtava) s kojima su ispunjeni upitnici o žrtvi. Pored samih izjava svjedoka prikupljeno je i preko 20 000 relevantnih dokumenta o žrtvama. Do sada smo evidentirali preko 250 lokacija zločina i 50 lokacija masovnih i pojedinačnih grobnica. Predmetne lokacije fotografirali smo s geografskim koordinatama te ih unijeli u bazu podataka. Skupa s monitorima suđenja za ratne zločine do sada smo evidentirali preko 100 predmeta kaznenih postupaka za ratne zločine, koji su vođeni pred hrvatskim sudovima te preko 50 predmeta parničnih postupaka traženja odštete zbog usmrćivanja člana obitelji. Ukupno je u bazu unijeto preko 2000 raznih sudskih dokumenata.

U info sistem je dosad uneseno 25 000 dokumenata. U 2014. broj primarnih dokumenata koji je uveden u bazu je 1119 (1033 dokumenata vezano za projekt ljudskih gubitaka, 86 suđenja za ratne zločine (72 kazneni, 9 odštetni postupak), broj sekundarnih dokumenata 312. Obradeno je ukupno 1273 dokumenata, od toga 733 upitnika, 390 fotografija, te 150 ostalih dokumenta, što je rezultiralo sa 1266 novih osoba u bazi.

Nastavljena je intenzivna suradnja s nadležnim državnim institucijama, posebno Ministarstvom branitelja, gdje sudjelujemo u Radnoj grupi za izradu registra civilnih žrtava rata. Sudjelujemo u međunarodnoj radnoj skupini koja priprema prve standarde za dokumentiranje žrtava u konfliktnim i post-konfliktnim područjima, inicijativi koju predvodi organizacija Oxford Research Group.

Tim: Božica Ciboci, Tomislav Fresl, Nikola Mokrović, Slaven Rašković

1.2. Osobna sjećanja na ratove i druge oblike političkog nasilja od 1941. do danas

Kroz projekt "Osobna sjećanja na ratove i druge oblike političkog nasilja od 1941. do danas ukupno je snimljeno 446 video intervjua sa svjedocima i protagonistima povijesnih zbivanja, od čega je transkribirano 360, prevedeno 185 te je na web stranicu www.osobnasjecanja.hr postavljeno 211 intervjua. Na spomenutoj web stranici moguće je gledati video intervjue, od kojih svaki sadrži kratki sažetak i označen je sa poglavljima, a moguće je pretraživanje po temama, ključnim riječima i riječima iz transkripta na hrvatskom i engleskom jeziku. Također je moguće pretraživati po imenu i prezimenu kazivača/ice, mjestu sjećanja, godini rođenja, dobi, spolu/rodu.

Javno predstavljanje zbirke osobnih sjećanja održano je u veljači u Dubrovniku i u svibnju u **Splitu** sa ciljem da u zajedničkoj raspravi progovorimo o višeznačnosti same zbirke prikupljenog materijala uz raspravu o potencijalnom doprinosu ovog mozaika ljudskih priča društvenom osvještavanju usmjerenom ka odgovornosti, pravdi i solidarnosti te izgradnji kulture sjećanja koja će se temeljiti na povijesnim činjenicama.

Pripremljena je i objavljena publikacija „Osobna sjećanja na ratove i druge oblike političkog nasilja“ u kojoj su predstavljeni tekstovi Vesne Teršelič *Društveno pamćenje i osobna sjećanja*, tekst Maje Dubljević *Osobna sjećanja na ratove i druge oblike političkog nasilja od 1941. do danas* te transkript izlaganja kazivača/ica sa istoimene konferencije održane u Zagrebu u rujnu 2013. U knjizi su publicirane i dvije studije slučaja „Španovica / Novo selo / Španovica: Znalno se? Nije se znalo?“ publicistkinje i istraživačice Vesne Kesić te studija slučaja povjesničara Marka Smokvine "Stara Gradiška kao paradigme hrvatske povijesti 20. stoljeća". Smatramo da će kroz navedene tekstove i prikaz studija slučajeva čitateljstvo dobiti jasniji uvid u povijesna prelamanja koja su se izmjenjivala i događala na ovim prostorima te u kompleksnost problematike koju suočavanje s prošlošću nosi u sebi. Ulomci iz kazivanja objavljeni su i u knjizi *Procesuiranje ratnih zločina - jamstvo procesa suočavanja s prošlošću* urednice Maje Dubljević u kojoj je prezentirano desetljeće sustavnog praćenja ratnih zločina pred sudovima u RH.

Kolekcija osobnih sjećanja predstavljena je na seminaru za nastavnike povijesti iz regije „Balkan, holokaust i Židovi“ u organizaciji Memorial de la Shoah i Agencije za odgoj i obrazovanje, u svibnju 2015. godine u Zagrebu.

Upotreba kolekcije

U 2016. planiramo u suradnji sa Željkom Jelavić iz Etnografskog muzeja postaviti izložbu o sudbini izbjeglih/prognanih u sklopu koje će se koristiti materijali iz kolekcije osobnih sjećanja.

Kroz nastavak projekta Moj zavičaj kroz vrijeme također planiramo upotrebu osobnih sjećanja za didaktičke materijale koji će se koristiti u nastavi povijesti.

Radimo i na stvaranju Virtualnog muzeja otpora gdje će se predstaviti priče ljudi koji su se u različitim periodima opirali nasilnim režimima sa partnerima iz Njemačke (Robert Havemann Gesellschaft), Poljske (Karta) i drugim organizacijama iz Češke, Italije...

Tim: Maja Dubljević, Tanja Petrović

1.3. Arhiviranje i sređivanje dokumentacije organizacija za ljudska prava

Ljudski gubici

Kroz godinu nastavljen je rad na obradi dokumentacije OESS-a, započet prijašnje godine. Radi se ukupno 9 dužnih metara gradiva, koje je bilo potrebno usporediti sa prijašnjim unosima i do tada postojećem dokumentacijom a ostatak digitalizirati i obraditi u Informacijskom sustavu.

Informacijski sustav

Dogovoreni su sa partnerima iz Fonda za humanitarno pravo Beograd i Fonda za humanitarno pravo Priština strategija i konkretni koraci u razvoju sustava kao i rada na ljudskim gubicima. Pristupili smo i razvoju novih modula - posebni modul za import različitih baza podataka (nadgradnja standardnog sistema analize individualnih dokumenata koja je pogodna za velike dokumente kao što su izvještaji i monografije koje sadrže brojne podatke), mapa zločina i implementaciju različitih statističkih modela.

Antiratna kampanja

Faza fizičke obrade gradiva Antiratne kampanje, koja je započela 2012., završena je te se u 2014. pristupilo izradi opisa po arhivističkim normama, tehničkom opremanju gradiva te digitalizaciji. Usporedno je **razvijena web aplikacija za digitalni virtualni arhiv kao podloga za virtualni dio Arhiva za ljudska prava**. U tu svrhu

aplikacija ICA AtoM koju je razvilo Međunarodno arhivsko vijeće u suradnji sa IT zajednicom je instalirana na naš server i prilagođena potrebama.

Rad na arhivskom gradivu Antiratne kampanje financijski podržava Međunarodno arhivsko vijeće odnosno Fond za međunarodni razvoj arhiva FIDA.

ARKzin

U čast obilježavanja 20 godina ARKzina u suradnji sa Multimedijalnim institutom digitalizirane su sve tri faze (1991. – 1992., 1992.-1997., 1997.-1998.), u sklopu arhivskog fonda Antiratne kampanje. 106 brojeva sa dodacima (ukupno 119 komada) je skenirano i objavljeno na DVD-u zajedno sa publikacijom *Izgledi ARKzina i Ideje radikalnih medija* (u izdanju MI i Arkzina). Digitalna izdanja će biti dostupna na stranicama Arhiva za ljudska prava nakon završetka OCR procesa. Prvo izdanje već je dostupno na <http://monoskop.org/Arkzin>

Ostalo

U suradnji sa Hrvatskim državnim arhivom dio gradiva Amnesty International Croatia je prebačeno u Documentu. Preuzeto je gradivo o Praxisu i Korčulanskoj ljetnoj školi u svrhu njegove digitalizacije. Također, provodi se digitalizacija dijela arhivskog gradiva Udruženja za razvoj kulture (URK). Documenta nadgleda sređivanje i čuvanje arhivskog gradiva Centra za mir, nenasilja i ljudska prava Osijek. Documenta je imala izlaganja na godišnjem sastanku Tuzli (BiH), Radencima (Slovenija) te Danima arhiva u Zagrebu.

U suradnji izdavačke kuće Jesenski i Turk, Kuće ljudskih prava Zagreb i objavljene su dvije knjige: zbornik koji su uredili Bojan Bilić i Vesna Janković *Opiranje zlu. (Post)jugoslavenski antiratni angažman* te knjiga autora Bojana Bilića *Borile smo se za vazduh. (Post)jugoslavenski antiratni aktivizam i njegovo nasleđe*.

Tim: Nikola Mokrović

2. Javni dijalog i javne politike

Ovaj je program usmjeren na produbljivanje i osnaživanje javnog dijaloga o suočavanju s prošlošću, zakonodavne i javne inicijative o dokumentiranju činjenica o ratnim zločinima, zagovaranje naknade štete civilnih žrtava rata te reparacije za nove generacije poput inovirane nastave povijesti povezane s građanskim odgojem i obrazovanjem te razvoj kulture sjećanja.

2.1. Kultura sjećanja

2014. godine je raspisan drugi javni natječaj Virtualnog muzeja Dotršćina za **privremenu memorijalnu intervenciju** na prostoru spomen-parka Dotršćina na koji su pristigla 24 prijedloga. Stručni žiri odlučio se za prijedlog naslovljen **Ledena kiša autora Slavena Tolja** koji intervencijom spaja dva lokaliteta i dva narativa; pričajući o jednom događaju, elementarnoj nepogodi u Gorskom kotaru, suptilno aludira na drugi, u drugom povijesnom vremenu – stradanje ljudi na masovnom stratištu, na tadašnjem rubu Zagreba. Rad se sastoji od stabala oštećenih prilikom olujne ledene kiše, dopremljenih iz Gorskog kotara, čime je autor instalirao „mrtvu šumu“ u zagrebačkom spomen-parku. Otvorenje rada održano je na ulazu u spomen park 22. rujna 2014., a intervencija je bila postavljena do 15. listopada. Realizacijom rada Slavena Tolja ostvaren je kontinuitet od tri uzastopne godine privremenih memorijalnih intervencija na prostoru spomen parka Dotršćina. Praksa privremenih memorijalnih umjetničkih intervencija čini projekt Virtualni muzej Dotršćina jedinstvenim u RH po pristupu, oživljavanju zaboravljenih mjesta te razvoju i promoviranju suvremenih načina bilježenja sjećanja u javnom prostoru. U suradnji s gradskim službama, ostvaren je i iniciran niz poboljšanja i sanacija u parku, uključujući uspješnu obnovu dva spomenika.

Documenta je u ožujku 2015. u suradnji sa muzejom Topografija terora iz Berlina organizirala **studijsko putovanje za 15 sudionika/ca na mjesta sjećanja u Njemačkoj**. Ova studijska posjeta dio je višegodišnjeg programa

Documente vezanog uz poticanje dijaloga o razvijanju kulture sjećanja i memorijalizaciji, te uz obrazovanje i razmjenu iskustava eksperata uključenih u promišljanje inovativnih muzeoloških koncepata. Studijska posjeta je fokusirana na jačanje suradnje i razmjenu iskustava između muzeja i institucija koje se bave nasljeđem prošlosti, s osobitim naglaskom na očuvanju nasljeđa koje je razdoblje fašizma i Drugog svjetskog rata ostavilo za sobom te na upoznavanje sudionika/ca studijske sa različitim modelima očuvanja nasljeđa nasilne prošlosti, a sa ciljem pripreme novog postava Spomen područja Jasenovac.

Tim: Tanja Petrović, Marko Smokvina

2.2. Nastava povijesti i građansko obrazovanje

Pilot program inovativne nastave povijesti pod naslovom „Moj zavičaj kroz vrijeme“ započeo je 2013. u suradnji sa školama (III. gimnazija Osijek, Gimnazija Eugen Kumičić Opatija, Gimnazija Lucijan Vranjanin Zagreb) i lokalnim organizacijama civilnog društva (Volonterski centar Osijek, Muzej Slavonije, Udruga antifašističkih boraca i antifašista Opatije i liburnije, Centar za mirovne studije) i završio u travnju 2014. Program se fokusirao na nastavu povijesti, s naglaskom na proučavanje i poučavanje lokalne povijesti i kulture sjećanja. Nakon dobrih ocjena partnera i donatora koje je dobio prvi ciklus, **u srpnju 2014. počeo je drugi ciklus „Mog zavičaja kroz vrijeme“**, u suradnji sa školama (Gimnazija Dubrovnik, Srednja škola Čakovec, Ekonomska škola Pula) i lokalnim organizacijama civilnog društva (Istarsko povijesno društvo, Udruga za edukaciju i promicanje ljudskih prava, ART radionica Lazareti). U listopadu i studenom 2014. održane su radionice u spomenutim školama. U radionicama je sudjelovalo oko 70 učenika. Nakon radionica uslijedila su mentorirana učenička istraživanja na odabrane teme iz moderne i suvremene povijesti lokalnih zajednica. Rezultati učeničkih istraživanja, oblikovani u formi plakata, dokumentarnog filma, umjetničkog rješenja prikazani su 28. veljače na **zajedničkoj izložbi u Muzeju Mimara u Zagrebu**. Tijekom ožujka i travnja 2015. izložbe su održane i u sve tri lokalne zajednice (Pula, Čakovec, Dubrovnik). U svibnju 2015. tiskana je publikacija u kojoj su objedinjeni rezultati svih učeničkih istraživanja. U travnju 2015. započele su aktivnosti na regionalnoj dimenziji programa, sa implementacijom sličnih aktivnosti u Bosni i Hercegovini, u suradnji s partnerskom organizacijom, Helsinškim odborom za ljudska prava Republike Srpske iz Bijeljine.

Documenta je bila partner Goethe Institutu Hrvatska na projektu „Dvostruki teret – učenje o nacionalsocijalizmu i Holokaustu u Europi“ Kao dio ove suradnje članovi tima održali su predavanja i radionice o temama iz moderne i suvremene povijesti, usmene povijesti i ljudskih prava u Srednjoj školi ban Josip Jelačić u Zaprešiću i Gimnaziji Fran Galović u Koprivnici. Predavanja i radionice održale su se tijekom rujna i listopada 2014.

Projekti „Moj zavičaj kroz vrijeme“ i „Dvostruki teret“ uključuju regionalnu suradnju kao dio svojih aktivnosti. Dok je „Dvostruki teret“, regionalni, pa čak i europski projekt, s partnerima iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Mađarske i Njemačke, „Moj zavičaj kroz vrijeme“ uključuje partnere iz Bosne i Hercegovine. Ta suradnja odvija se u formi razmjene iskustava nastavnika povijesti iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine i razvijanja novih aktivnosti i pristupa nastavi povijesti na temama iz moderne i suvremene povijesti.

Budući koraci:

Nakon iznimno dobrih reakcija nastavnika, učenika i stručnjaka na prvi i drugi krug projekta „Moj zavičaj kroz vrijeme“, u pripremi je razvoj trećeg kruga. Za treći krug programa planira se tražiti sredstva od Ministarstva vanjskih poslova Savezne Republike Njemačke.

Suradnja s Goethe Institutom Hrvatska na projektu „Dvostruki teret“ završit će sudjelovanjem članova Documentinog tima na završnom događaju projekta – ljetnoj školi koja će se održati u lipnju-srpnju 2015. u Novom Vinodolskom.

Za razvoj i jačanje regionalne dimenzije suočavanja s prošlošću Documenta i partnerska organizacija iz Bosne i Hercegovine, Helsinški odbor za ljudska prava Republike Srpske uspješno su aplicirale za dodatna sredstava za razvoj komplementarnih aktivnosti projekta „Moj zavičaj kroz vrijeme“ u Bosni i Hercegovini.

U svrhu jačanja europske dimenzije obrazovanja za suočavanje s prošlošću, članica Documentinog tima boravi na tromjesečnom stažiranju u organizaciji Arbeit und Leben u Schwerinu u Njemačkoj, gdje između ostalog osmišljava projekt koji tematizira kontraverzne teme iz hrvatske, njemačke i francuske povijesti. Dugoročni cilj programa je

razvoj didaktičkih pomagala za nastavu povijesti, temeljenih na intervjuima usmene povijesti iz Documentine kolekcije „Osobna sjećanja na ratove i političko nasilje“.

Tim: Dea Marić, Marko Smokvina

2.3. Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i razvojna podrška

U sklopu programa pripremljen je Priručnik o suočavanju s prošlošću. Izrađena je i **Analize potreba i prioriteta organizacija civilnog društva u kontekstu Međunarodne razvojne suradnje** koja je predstavljena na okruglom stolu u Kući ljudskih prava u veljači 2014. U temelju razvojne suradnje je solidarnost koju smo upoznali u Antiratnoj kampanji i svim organizacijama koje su se razvile u kontekstu nenasilnog otpora ratnom nasilju i ksenofobiji. Od 1991. godine nadalje od prve akcije ARK-a tražili smo međunarodnu podršku kako bi učili od drugih i u suradnji s civilnim inicijativama iz drugih tadašnjih republika, a danas država, osmišljavali zajednički doprinos izgradnji mira.

Documenta od 2014. temeljem svoje ekspertize u radu na ustanovljavanju stradanja i kršenja ljudskih prava na području Republike Hrvatske, u sklopu Platforme za međunarodnu građansku suradnju Hrvatske (Crosol), u kontekstu međunarodne razvojne podrške i suradnje **sudjeluje u razmjeni i prijenosu znanja ukrajinskim organizacijama civilnog društva**, u prvom redu sa Centrom za građanske slobode iz Kijeva i Programom Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) Ukrajina. Program međunarodne razvojne suradnje provodi se uz podršku Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske.

Tim: Slaven Rašković

2.4. Rad u odborima, radnim skupinama i savjetima pri vladinim institucijama

Documenta sudjeluje u radu slijedećih odbora:

- Odbor za naknadu štete žrtvama kaznenih djela pri Ministarstvu pravosuđa čija je članica Milena Čalić Jelić.
- Radna skupina za izradu Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja tijekom Domovinskog rata pri Ministarstvu branitelja čija je članica Milena Čalić Jelić (privela je kraju izradu prijedloga Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja tijekom Domovinskog rata, koji je predstavljen u javnosti).
- Radna skupina za utvrđivanje evidencije civilnih žrtava rata pri Ministarstvu branitelja čiji je član Slaven Rašković.
- Vijeće za socijalnu pravdu Predsjednika Republike čiji su članovi Emina Bužinkić i Zoran Pusić.
- Savjet za razvoj civilnog društva čije je član Eugen Jakovčić (kao zamjenik Cvijete Sente). Savjet Vladinog ureda za razminiranje čiji su članovi Eugen Jakovčić (a zamjenica Božica Ciboci).

2.5. Platforma 112

U 2014. i 2015. *Documenta* je intenzivno bila uključena u aktivnosti Platforme 112:

U siječnju 2014. **Platforma 112 traži javno procjenu** odluke glavnog ravnatelja Gorana Radmana o **ukidanju HRT-ovih dopisništava** (najava ukidanja 11 HRT-ovih dopisništava u Hrvatskoj i BiH) s obzirom na javne zadaće HRT-a definirane Zakonom o HRT-u te Ugovorom s Vladom RH. Udruge okupljene u inicijativu [SVI MI - Za Hrvatsku svih nas](#) organiziraju konferenciju za novinare, veljača 2014., kako bi upozorile na opasnost aktualnog

trenda kršenja i urušavanja prava nacionalnih manjina te pozvale na temeljito i odgovorno pristupanje zahtjevu za raspisivanje referenduma o ćirilici. [Kampanja SVI MI – za Hrvatsku svih nas](#), kampanja protiv širenja mržnje i netolerancije započela je 09. studenoga 2013., prigodom obilježavanja [Međunarodnog dana borbe protiv antisemitizma i ksenofobije](#), a kao odgovor organizacija civilnog društva okupljenih u [Platformi 112 na aktualna referendumska događanja u Hrvatskoj](#), kada se još jednom dovede u pitanje najvitalniji interesi demokratskog društva, kao što su slobode i sigurnost svih građana i građanki Republike Hrvatske. [Kampanja SVI MI – za Hrvatsku svih nas](#), Nansen dijalog centar i Europski dom Vukovar, u sklopu **Dana interkulturalnosti u Vukovaru**, organizirali su u petak 21. ožujka 2014., okrugli stol **Europsko bogatstvo višejezičnosti: Quo vadis Croatia?**

TV spot inicijative Svi mi za Hrvatsku svih premijerno je predstavljen javnosti u petak, 04. srpnja 2014. U spotu je kroz nogometnu utakmicu koju djeca različitih nacionalnosti igraju na školskom igralištu prikazana međunacionalna (ne)tolerancija, a cilj je upozoriti javnost na neprihvatljive pojave mržnje i netrpeljivosti spram pripadnika etničkih, vjerskih i jezičnih manjina. Na predstavljanju su govorili Branko Lustig, preživjeli zatočenik koncentracijskih logora Auschwitz i Bergen-Belsen, Alya Al-Ogaili, strankinja u Hrvatskoj, Vesna Teršelič, Documenta, Milana Romić, Kuća ljudskih prava, Eugen Jakovčić, koordinator kampanje Svi mi za Hrvatsku svih nas i Marina Škrabalo, GONG.

TV spot je besplatno emitiran tijekom kolovoza i rujna 2014. i to u programima RTL-a i HTV-a. Nova TV je spot emitirala na svojim internet platformama. Kreativni tim kampanje i njeni sudionici (polaznici ZKM-ovog dramskog dječjeg studija) primljeni su u Uredu predsjednika RH-a u rujnu 2014. To je bila prilika da se još jednom javnost upozna sa TV spotom kao i ključnim porukama kampanje.

2.6. Inicijativa za REKOM

Documenta sudjelovala na Međunarodnom foruma za tranzicijsku pravdu u studenom 2014. u Beogradu koji je bio posvećen pomirenju na prostorima zemalja bivše Jugoslavije a kojem je prethodila Sedma **skupština regionalne Koalicije za REKOM**.

2.7. Javna događanja, priopćenja 2014./2015.

Priopćenja siječanj 2014. / svibanj 2015.

2014.

- Dvotjedni izvještaj o suđenjima za ratne zločine / siječanj 2014.
- Platforma 112 traži procjenu odluke o ukidanju HRT-ovih dopisništava
- Ukinuta osuđujuća presuda za zločine u Lovasu
- Spriječite udar na hrvatsku demokraciju / Apel Saboru i Ustavnom sudu
- Nedopustiv propust DORH-a / Slučaj Nataše Jovičić, ravnateljice JUSP Jasenovac
- Hrvatski logoraši i dalje bez obeštećenja
- Procesuiranje ratnih zločina u RH - sporo i neučinkovito / Dvotjedni izvještaj
- Ne manipulirajte brojkama žrtava, objavite popise stradalih!
- **Otvoreno pismo Pablu de Greiffu, UN-ovom Posebnom izvjestitelju za promociju istine, pravde, reparacije i garancije neponavljanja zločina**
- Ustavni sud Srbije u predmetu "Ovčara" - zabrinjavajući presedan
- Izjava za javnost povodom okončanja rasprave o tužbama Hrvatske i Srbije za genocid pred Međunarodnim sudom pravde u Haagu
- Priopćenje inicijative SVI MI o odluci saborskog Odbora za Ustav, 10. travnja 2014.
- Spomen-područje bez sjećanja, Jasenovac danas
- Norac i Orešković državi dužni zbog ratnih zločina
- Potvrđena presuda za zločine u logoru Morinj
- Slučaj sestara Vuković – Zločin u Medarima

- Splitski "dan pobjede nad antifašizmom" / Priopćenje Antifašističke lige RH
- Oslobođajuća presuda za zločin u Gruborima
- Antifašizam se sustavno poriče i demonizira
- Prva godina EU - suđenja za ratne zločine u RH
- Niti ova nesposobna Vlada ne želi građane koji misle svojom glavom
- Godina u kojoj je RH postala članica EU -a potpuno je zaustavljen proces pomirenja
- Biskupska zatvorenost prema istini
- Komemorativni skup sjećanja u Glini
- 17. srpnja - Međunarodni dan pravde
- Međunarodni dan sjećanja na romske žrtve Porajmosa / Holokausta
- Sjećanje na ubijene i nestale tijekom VRA Oluja - Dvor
- Vlada RH treba hitno proglasiti Goli otok spomen - područjem!
- Izvještaj o suđenjima za ratne zločine / kolovoz - rujn 2014.
- Vodimo dijalog o ratu a ne hajke! / Platforma 112
- **Documenta - prvih 10 godina**
- **Jesu li temelji države na Domovinskom ratu ili Documenti**
- Civili ne mogu biti agresori! / reakcija Documente na izjave branitelja u Savskoj
- Šetnjom sjećanja obilježena 76. godišnjica Kristalne noći
- Zločin u Vukovaru i Škabrnji - 23 godine poslije
- Otvoreno pismo Vijeću sigurnosti UN-a povodom puštanja na privremenu slobodu V. Šešelja
- **Ratni zločini nisu prošlost / Sjećanje na 06.12.1991.**
- **Međunarodni dan ljudskih prava u Glini / 10.12.2014.**
- Distancirajte se od ustaškog režima / Antifašistička liga RH
- **Crna Gora mora hitno obešteti logoraše iz Morinja**

2015.

- **Osuda rehabilitacije ratnog zločinca Draže Mihajlovića / Antifašistička liga RH**
- **Rat u Ukrajini i suradnja organizacija civilnog društva na dokumentiranju teških povreda ljudskih prava**
- **Makedonija nas treba. Sada. / Apel Kuće ljudskih prava Zagreb**
- **Komemoracija bez državnih institucija / Dotrščina 2015.**
- **Ruža Tomašić uklopila bi se u minhenske pivnice iz 30-ih / Reakcija Documente i GOLJP-a**
- **Priopćenje povodom 20.obljetnice vojno redarstvene akcije Bljesak**
- **Upravni sud odbio priznati status logoraša iz Jasenovca**
- **70. obljetnica proboja iz ustaškog Koncentracijskog logora Jasenovac**
- **Distancirajte se od ratnog zločinca / Otvoreno pismo**
- **Otvoreno pismo Antifašističke lige RH vezano za obilježavanje 70. obljetnice pobjede nad fašizmom u Moskvi**
- **Povijest se rimuje s današnjicom / Dan proboja zatočenika iz koncentracijskog logora Jasenovac**
- **Istraživanje podataka o ljudskim stradanjima u ratu / Predstavljanje rezultata za zapadnu Slavoniju**
- **Prosvjednici iz Savske udaraju na temelje države**
- **I novinarka su građanke, zar ne! / Osuda otkaza novinarkama HRT-a**
- **Otvoreno pismo predsjednici Republike Hrvatske / Platforma 112**
- **Ratni zločinci u Saboru - zloupotreba demokracije**
- **Ne dajmo im da uđu u Sabor / Svi mi za Hrvatsku svih nas**
- **Presuda Međunarodnog suda pravde / Reakcija Documente i Goljp-a**
- **Documenta nikada nije tražila da se ukine naziv Domovinski rat**
- **Vijenac u Praškoj - Međunarodni dan sjećanja na Holokaust / Antifašistička liga RH**
- **Branimir Glavaš nije oslobođen krivnje za ratne zločine / reakcija na odluku Ustavnog suda RH**

Javna događnja 2014./2015.

U veljači smo organizirali tribinu, javno predstavljanje zbirke **Osobnih sjećanja u Dubrovniku**. Raspravu su tijekom tribine svojim uvodnim izlaganjima potaknuli kazivači/ce s dubrovačkog područja: **Marija Lukšić**, **Udruga hrvatskih civilnih stradalnika Domovinskog rata**, **Metodije Prkačin**, bivši zatočenik logora **Morinj (Crna Gora)** i novinar **Luko Brailo**. O samoj zbirci i njenom značenju u ime *Documente* – govorili su **Maja Dubljević**, urednica zbirke i **Vesna Teršelič**, voditeljica *Documente*, dok je o položaju civilnih žrtava rata govorila **Emina Bužinkić**, koordinatorica projekta. Događaj u Dubrovniku je imao veliki medijski odjek, a brojni mediji su u svojim programima najavljivali tribinu.

U veljači 2014. o **civilnim žrtvama rata** se govori na sastancima s pružateljima psihosocijalnih usluga. Sastanci se organiziraju u Zadru i Osijeku, u okviru projekta 'Podrška žrtvama mučenja' koji se provodi u suradnji s Europskim domom Vukovar, uz financijsku potporu Europske komisije.

U veljači, na tribini u Kući ljudskih prava predstavljena je "**Analiza potreba organizacija civilnog društva u post-jugoslavenskim zemljama u području međunarodne razvojne suradnje**", koju su pripremili **Darija Marić** i **Slaven Rašković**. Svojim uvodnim izlaganjima raspravi tijekom tribine doprinijeli su aktivisti i aktivistkinje iz regionalnih organizacija za zaštitu ljudskih prava kao i predstavnice Službe za međunarodnu razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć Ministarstva vanjskih i europskih poslova RH-a.

Dvije prijeteće e-mail poruke upućene Nataši Jovičić, ravnateljici Spomen područja Jasenovac, 01. prosinca 2013., jedna anonimna s prozivkama za antihrvatstvo i izdaju, sa slikom metka i prijetnjama likvidacijom, a druga potpisana sa sličnim uvredama i prozivkama od Josipa Miljka, predsjednika HČSP-a, nisu bile dovoljne Općinskom državnom odvjetništvu Kutine da konstatira kako je riječ o kaznenom djelu javnog poticanja na nasilje i mržnju – sve je to bio povod konferenciji za novinare koja je održana 19. veljače u KLJP-u a na kojoj su o propustima DORH-a govorili Vesna Teršelič, Zoran Pusić, Goljip i Sandra Benčić, CMS.

U Muzeju moderne i suvremene umjetnosti u **Rijeci, 20.02.2014. predstavljena je publikacija [Moj zavičaj kroz vrijeme](#)**. Publikacija je završni proizvod istoimenog projekta kojeg je Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću provodila kroz 2013. i 2014. godinu u partnerstvu sa 3 gimnazije iz Zagreba, Opatije. Publikacija predstavlja rezultate projekta usmjerenog prema podržavanju inovativnih procesa u izvođenju nastave povijesti.

U ožujku je Ljiljana Gehrecke u Kući ljudskih prava govorila o **civilnim žrtvama rata** a na istom skupu o potrebama stradalnika iz perspektive društvene solidarnosti i ljudske sigurnosti govorili su **Marina Petras**, volonterka *Documente* i **Gordan Bosanac** iz Centra za mirovne studije. Razgovor je moderirala **Emina Bužinkić**, Centar za mirovne studije. **Marica Šeatović**, predsjednica Udruženja „*Protiv zaborava*“ i **Vesna Teršelič**, govorile su o potrebama civilnih žrtava rata na konferenciji „Implementing the EU Directive on Minimum Standards for Victims of Crime: Delivering Justice to Victims of Serious International Crimes in the EU“ koja se održavala u Bruxellesu, 24. ožujka 2014. Konferenciju su organizirali REDRESS, Trial, FIDH, European Centre for Constitutional Rights i ECCHR.

U Kući ljudskih prava Zagreb, 18. Ožujka 2014., održana je konferencija za novinare povodom odluke Ustavnog suda Republike Srbije, od 12. prosinca 2014. godine, kojom je uvažena ustavna žalba pravomoćno osuđenog Saše Radaka za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika počinjen na "Ovčari". Na konferenciji su govorili, **Veselinka Kastratović**, pravnica osječkog Centra za mir, nenasilje i ljudska prava i promatračica spomenutog beogradskog suđenja, **Vesna Teršelič** i Emina Bužinkić, *Documenta*.

Početak travnja organizirali smo konferenciju za tisak na kojoj smo predstavili nalaze godišnjeg izvještaja o praćenju suđenja za ratne zločine. Na konferenciji su govorili Mladen Stojanović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Marko Sjekavica, Građanski odbor za ljudska prava i Vesna Teršelič, *Documenta*.

Etnografski muzej u suradnji s *Documentom*– Centrom za suočavanje s prošlošću organizirao je tribinu **Predrasude i stereotipi o antifašizmu**, koja se održala 11. travnja 2014., u Etnografskom muzeju u Zagrebu a povodom izložbe *Vic o plavuši: stereotipi u kojima živimo*. Na tribini su govorili Irena Kolbas, autorica izložbe, Hrvoje Klasić, povjesničar, Drago Pilsel, aktivist, novinar i publicist, te Luka Čuljak, predstavnik mladih antifašista SABA RH, uz moderaciju Bojana Munjina s Trećeg programa Hrvatskog radija. Tribina je u cijelosti emitirana na trećem programu Hrvatskog radija.

Na konferenciji za tisak u Kući Ljudskih prava Zagreb, Vesna Teršelič iz *Documente* - Centra za suočavanje s prošlošću, Sandra Benčić iz Centra za mirovne studije i Aneta Lalić ispred Srpskog narodnog vijeća upozorile su na način na koji se zakonodavne, izvršne i pravosudne vlasti Republike Hrvatske odnose prema preživjelim zatočenicama i zatočenicama ustaških koncentracijskih logora, Javnoj ustanovi Spomen područje (JUSP) Jasenovac i prema nasljeđu drugog svjetskog rata. Konferencija za tisak organizirana je **22. travnja 1945., na dan proboja zatočenika iz koncentracijskog logora Jasenovac, kad se sjećamo svim stradalih u tom logoru, kao i preživjelih zatočenika i zatočenica.**

Na dan pobjede nad fašizmom, 09. svibnja 2014., javnosti na konferenciji za novinare u Savezu antifašističkih boraca i antifašista RH-a predstavljamo **Povelju novoosnovane Antifašističke lige RH-a** koja ima za cilj **integrirati antifašizma u temelje hrvatskog društva, suprotstaviti se svim manifestacijama nacifašizma te javno apelirati da Hrvatska dosljedno primjenjuje ustavne odredbe o pravnoj, demokratskoj, sekularnoj i socijalno osjetljivoj državi.**

Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću, Srpsko narodno vijeće, Savez antifašističkih boraca i antifašista RH, Građanski odbor za ljudska prava i Židovska općina Zagreb u ime Antifašističke lige Republike Hrvatske, organizirali su konferenciju za novinare, 13. svibnja 2014., u prostorijama Saveza antifašističkih boraca i antifašista RH, na kojoj su se problematizirala događanja u Splitu, kada je splitski gradonačelnik Ivo Baldasar (SDP) sudjelovao na otvaranju spomen obilježja poginulim pripadnicima IX bojne HOS-a.

Documenta- Centar za suočavanje s prošlošću, Srpsko narodno vijeće, Savez antifašističkih boraca i antifašista RH i Građanski odbor za ljudska prava, u ime Antifašističke lige RH, pozvali su građane da 19. svibnja 2014. sudjeluju na otvorenju javne instalacije „ZAVNOH“ na Trgu bana Jelačića. Memorijalnom intervencijom na nekadašnjem Trgu Republike slavila se 70. godišnjicu Trećeg zasjedanja ZAVNOH-a.

U svibnju 2014. smo organizirali javno predstavljanje zbirke Osobna sjećanja na ratove i druge oblike političkog nasilja od 1941. godine do danas. Tribina se održala u Splitu, Muzej grada Splita. Uz voditeljicu Documente, Vesnu Teršelič, na tribini su govorili sudionici koji su i sami ispričali osobne priče kroz svoja sjećanja: Sovjetka Režić, sutkinja Županijskog suda u Splitu, Predrag Lucić, novinar i publicist, Dragan Markovina, povjesničar. Tribinu je moderirao Eugen Jakovčić. Na tribini je sudjelovalo više od stotinu posjetitelja kao i veliki broj kazivača i kazivačica iz Splita.

Documenta je sudjelovala na dvodnevnoj regionalnoj konferenciji "Seksualno nasilje u oružanom sukobu: Ispravljanje nepravde, sprječavanje nasilja u budućnosti", koja je organizirana 29. i 30. svibnja 2014. u Zagrebu u Gliptoteci Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, od strane Ministarstva branitelja Republike Hrvatske, uz podršku Programa Ujedinjenih naroda za razvoj u Hrvatskoj (UNDP-a) te uz pokroviteljstvo predsjednika Republike Hrvatske, Ive Josipovića. Konferencija je okupila preko 120 vladinih dužnosnika i aktivista civilnog društva iz zemalja jugoistočne Europe.

Sudjelovali smo na okruglom stolu "Reparacije i litigacija - slučaj Bosne i Hercegovine" koji je organizirala zaklada Nuhanović u Amsterdamu 17.-18.04. 2014.

Sudjelovali smo na konferenciji "Uloga pravosuđa u implementaciji međunarodnog humanitarnog prava - zakon i praksa" u Sarajevu 19.-20.05.2014.

Tijekom izvještajnog razdoblja održana su dva supervizijska sastanka na temu "Zabrana torture - tortura u međunarodnom i domaćem zakonodavstvu" sa prof. Zlatom Đurđević i "Strateška litigacija slučajeva" sa odvjetnicom Lovorkom Kušan.

Documenta je organizirala **tri okrugla stola** (Vukovar, 26.09.2014., Zagreb – 25. 10. 2014. i Zadar – 27. 11. 2014.) o istraživanju potreba civilnih žrtava rata i potrebi usvajanja zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u ratu. Sudjelovali su predstavnici pravosuđa, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva branitelja, MUP-a, organizacije za ljudska prava, žrtve, Centar za socijalnu skrb i opća javnost. Sva tri okrugla stola produbila su razumijevanje potreba civilnih žrtava i podigla svijest o tome jer je sa svakome sudjelovalo preko 30 sudionika/ca te su bili medijski dobro popraćeni. Ovi su događaji unaprijedili suradnju među različitim akterima na lokalnom i nacionalnoj razini uključujući pravosuđe, ministarstva i organizacije za ljudska prava.

TV spot inicijative Svi mi za Hrvatsku svih premijerno je predstavljen javnosti u petak, 04. srpnja 2014. U spotu je kroz nogometnu utakmicu koju djeca različitih nacionalnosti igraju na školskom igralištu prikazana međunacionalna (ne)tolerancija, a cilj je upozoriti javnost na neprihvatljive pojave mržnje i netrpeljivosti spram pripadnika etničkih, vjerskih i jezičnih manjina. Na predstavljanju su govorili Branko Lustig, preživjeli zatočenik koncentracijskih logora Auschwitz i Bergen-Belsen, Alya Al-Ogaili, strankinja u Hrvatskoj, Vesna Teršelić, Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću, Milana Romić, Kuća ljudskih prava, Eugen Jakovčić, koordinator kampanje Svi mi za Hrvatsku svih nas i Marina Škrabalo, GONG.

TV spot je besplatno emitiran tijekom kolovoza i rujna 2014. i to u programima RTL-a i HTV-a. Nova TV je spot emitirala na svojim Internet platformama. Kreativni tim kampanje i njeni sudionici (polaznici ZKM-ovog dramskog dječjeg studija) primljeni su u Uredu predsjednika RH-a u rujnu 2014. To je bila prilika da se još jednom javnost upozna sa TV spotom kao i ključnim porukama kampanje.

U 2015. godini Documenta je nastavila sa sličnim aktivnostima u sklopu provedbe aktivnosti medijske pismenosti i to kao edukacija nakladnika o temama koje se mogu prijaviti na natječaje Fonda za pluralizam i raznovrsnost elektroničkih medija sukladno članku 64. Zakona o elektroničkim medijima. Documenta je bila najbolji ponuditelj na natječaju Agencije za elektroničke medije za Pružanje tehničke usluge edukacije nakladnika na temu nacionalnih manjina u RH-a te su od početka 2015. održana 4 dvodnevna seminara (Split, Lovran, Zagreb i Osijek.). Radionice su primarno namijenjene novinarima i urednicima koji će na edukaciji steći dodatna znanja o oblikovanju medijskog sadržaja na temu nacionalnih manjina u RH-a s ciljem kvalitetnijih budućih prijava i realizacije emisija sufinanciranih sredstvima Fonda za pluralizam i raznovrsnost elektroničkih medija.

Obzirom da je Documenta članica nekoliko inicijativa, uključujući inicijativu Svi mi za Hrvatsku svih nas i Platformu 112 u sljedećem ćemo periodu nastaviti promicati prava nacionalnim manjina u medijima i pratiti rad vlade i predsjednice RH.

Tijekom 2015. nastavit ćemo kampanju "Žrtve su predugo čekale" sa ciljem promicanja sveobuhvatnog zakona o pravima civilnih žrtava rata.

U veljači 2015. smo organizirali **zajedničku izložbu učeničkih istraživačkih radova o odabranim temama iz Drugog svjetskog rata i poraća Dubrovnika, Čakovca i Pule** u Muzeju Mimara. Predstavljeno je deset istraživanja nastalih u sklopu drugog ciklusa projekta Moj zavičaj kroz vrijeme čija je osnovna ideja graditi obrazovanje za suočavanje s prošlošću kroz multiperspektivni i kritički pristup kontroverznim temama i politikama sjećanja te participativne i aktivne metode učenja i poučavanja.

U ožujku 2015. smo organizirali prezentaciju metodologije rada i rezultata praćenja suđenja poljske nevladine udruge Court Watch Poland u okviru projekta „Dijalog o monitoriranju suđenja između organizacija civilnog društva u jugo-istočnoj Europi“ koji podržava ODIHR-OSCE.

Documenta je 15. travnja 2015. organizirala **prvo javno predstavljanje dijela rezultata višegodišnjeg istraživanja podataka o ljudskim stradanjima u ratu na području Hrvatske**, koje se održalo u Kući ljudskih prava Zagreb, **prezentirajući pri tom brojčane i statistički obrađene podatke o stradanjima s prostora nekadašnjih općina zapadne Slavonije** (Slavonska Požega, Pakrac, Daruvar, Virovitica, Grubišno Polje, Nova Gradiška, Podravska Slatina i Orahovica). Tijekom konferencije za novinare govorili su Slaven Rašković,

koordinator istraživačkog programa, Tomislav Fresl, istraživač i Vesna Teršelič. Predstavljanje rezultata organizirano je u Pakracu u četvrtak 16. travnja 2015., kada su s nama bili i obitelji poginulih te predstavnici/e udruge i udruženja koje okupljaju stradale na područja na koja se odnose rezultati istraživanja.

Povodom dana proboja zatočenika iz ustaškog logora Jasenovac, Documenta, Srpsko narodno vijeće, Građanski odbor za ljudska prava i Centar za mirovne studije organizirali su konferenciju za novinare 22.04.2015. na kojoj su upozorili na način na koji se vlasti odnose prema preživjelim zatočenicama i zatočenicama ustaških koncentracijskih logora, Javnoj ustanovi Spomen područje (JUSP) Jasenovac i prema nasljeđu Drugog svjetskog rata.

Povodom obilježavanja **70. obljetnice oslobođenja Zagreba i Dana Europe, u zagrebačkom spomen parku Dotrščina**, 07. svibnja 2015. u organizaciju Documente i SABA RH su se okupili predstavnici 12 zemalja, brojni antifašisti, nevladini aktivisti, predstavnici Srpskog narodnog vijeća, Židovske općine Zagreba, GOLJP-a, BaBe-a i Kuće ljudskih prava Zagreb kako bi odali počast žrtvama. Na komemoraciji je bilo prisutno i 12 stranih veleposlanika/ca i predstavnika veleposlanstava, ali nažalost nije bilo predstavnika Vlade niti predsjednice RH. Nakon komemoracije organizirana je za veleposlanike/ce šetnja po spomen-parku Dotrščina uz vodstvo povjesničara Marka Smokvine.

U svibnju 2015. Documenta je organizirala **studijski posjet u okviru razmjene i prijenosa znanja ukrajinskim organizacijama civilnog društva**, u prvom redu sa Centrom za građanske slobode iz Kijeva i Programom Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) Ukrajina. Članovi ovih organizacija su bili gosti Documente na studijskom putovanju u Hrvatskoj, od 11. do 16. svibnja, u sklopu kojeg im je organiziran niz seminara, susreta i posjeta mjestima stradanja. U sklopu studijskog posjeta, osim Zagreba, predstavnici ukrajinskih OCD-a su posjetili u Pakrac, Lipik, Okučane i Vukovar.

U suradnji sa **agencijom Sense u srpnju planiramo izložbu u Zagrebu povodom dvadeset godina od zločina u Srebrenici**. Dugoročni nam je plan suradnja sa Sensom na osnivanju dokumentacijskih centara kako bismo javnosti prezentirali činjenice iznesene na suđenima pred haškim tribunalom.

3. Praćenje suđenja za ratne zločine i prava na reparacije civilnih žrtava rata

3.1. Praćenje suđenja za ratne zločine

Tijekom 2014. monitoring tim (Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek i Građanski odbor za ljudska prava) pratio je 33 postupka, protiv ukupno 65 okrivljenika za ratne zločine pred četiri županijska suda nadležna za suđenja za ratne zločine i Županijskim sudom u Karlovcu. Od navedenog broja, 8 postupaka se vodi protiv 15 pripadnika hrvatskih vojnih ili redarstvenih snaga, 25 postupaka protiv 51 osoba optužnih kao pripadnici JNA ili srpskih para-vojnih postrojbi te jedan postupak za ratni zločin iz svibnja-lipnja 1945.

Navedene brojke pokazuju da je tijekom 2014. nastavljen trend prisutan u zadnjih 5 godina praćenja suđenja za ratne zločine vezan uz broj predmeta, kao i optuženika te je statistički gledano 2014. bila uspješnija po broju predmeta kao i izrečenih nepravomoćnih odluka. Ono što zabrinjava je povećan broj suđenja optuženicima u njihovoj odsutnosti. **Suđenja protiv pripadnika srpskih paravojsnih postrojbi i dalje obilježavaju suđenja u odsutnosti, tako se tijekom 2014. vodio postupak protiv 27 optuženika, u njihovoj odsutnosti. U 23 predmeta su donesene nepravomoćne presude, ili rješenja o obustavi postupka.**

Praćen je postupak i presuda Međunarodnog suda pravde od 03. veljače 2014. po tužbama Hrvatske i Srbije za genocid, presude Europskog suda za ljudska prava u predmetima Marguš protiv Hrvatske, Sanader protiv Hrvatske te odluka Ustavnog suda RH od 12. siječnja 2015. po ustavnim tužbama podnesenim po osuđenima Branimiru Glavašu, Ivici Krnjak, Gordani Getoš Magdić, Dinu Kontiću, Tihomiru Valentiću i Zdravku Dragiću, kao i Ustavnog suda Republike Srbije, br. UŽ-4461/2010, od 30. siječnja 2014. godine je uvažena ustavna žalba pravomoćno osuđenog Saše Radaka za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika počinjen na poljoprivrednom dobru "Ovčara".

3.2. Istraživanje potreba civilnih žrtava rata

Tijekom 2014., Documenta je **nastavila terensko istraživanje za utvrđivanje potreba civilnih žrtava rata**, bez obzira na njihovu nacionalnost, sa posebnom analizom njihovih sudskih ili upravnih postupaka za stjecanje prava na sudska obeštećenja ili kroz upravne postupke ostvarivanja prava na mjere socijalne zaštite. Da sada je pokrivena većina županija pogođenih ratom, zapadna Slavonija, središnja Hrvatska gdje je dodatno ispunjeno još **25 upitnika te prikupljena relevantna dokumentacija vezana uz sudske i upravne postupke. Planira se provesti dodatno istraživanje Sektora jug te ispuniti još 25 upitnika.**

Izveštaj o pravima civilnih žrtava rata u Hrvatskoj na reparacije publiciran je u lipnju 2014. U prosincu 2014. objavili smo [Popis pružatelja psihosocijalnih usluga](#) koji je nastao sa ciljem informiranja civilnih žrtava rata o dostupnosti organizacija i ustanova koje nude psihosocijalnu pomoć i rehabilitacijske tretmane na području Republike Hrvatske. Popis čine organizacije civilnog društva i državne institucije na području svih županija. Popis sadrži nama dostupne podatke, nije potpun te je podložan promjenama i nadopunama.

Tijekom izvještajnog razdoblja Documenta je izradila nekoliko studija slučajeva civilnih žrtava rata, (slučaj Solar, slučaj N.M.) te su u pripremi i drugi kojima je osnovni cilj upoznavanje šire javnosti sa kršenjima ljudskih prava te zagovaranja pravednijih zakonskih rješenja.

Isto tako izvršena je analiza izmjena Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN 148/13), u svezi ukidanja prava na opskrbninu i posljedica ukidanja tog prava na populaciju starije životne dobi, koji su to pravo koristili kao sudionici NOB-a (primjer logoraša Jasenovca). Po statističkim podacima Ministarstva branitelja 807 osoba je koristilo ovo pravo.

Fokus grupe

Održani sastanci ciljanih fokus grupa:

- žrtve terorističkih akata, njihovih odvjetnika, OCD-a :Pravda - Bjelovar, Srpsko narodno vijeće, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Osijek, Građanski odbor za ljudska prava, Projekt građanskih prava, Sisak koje su kreirale radnu grupu
- žrtve stradale tijekom radne obveze – radnici u tvornicama tijekom granatiranja – 22 radnika ili članova obitelji
- žrtve mina - sastanak sa Davorom Cetin, Udruga žrtava mina Karlovačke županije
- sastanci sa Ženskom mrežom, organizatorima ženskog suda kao i drugim OCD aktivnima u ženskim pravima (Marija Slišković, Udruga žena u Domovinskom ratu, Nela Pamuković, Centar za žene žrtve rata, Rada Borić, Centar za ženske studije; Marijana Senjak, stručnjakinja; Livija Plančić, Bijeli krug, Ljiljana Gehrecke Europski dom Vukovar, Barabara Veličković, Udruga za podršku žrtvama i svjedocima, Jasmina Papa Stubbs UNDP).

Pravna pomoć, pravni savjeti

Documenta je pružila različite vidove pravne pomoći, popunjavanje zahtjeva za otpis potraživanja/troškova parničnih postupaka prema Ministarstvu financija, zabilježeno je daljnjih 55 slučajeva – upravni ili sudski postupak, u sedam predmeta pružena je tehnička pomoć pri pisanju zahtjeva prema Europskom sudu za ljudska prava, izrađen je nacrt 3 kaznene prijave protiv nepoznatih počinitelja.

Sastanci sa odvjetnicima

Kroz dugogodišnji rad ustanovljena je bliska suradnja sa odvjetnicima koji zastupaju žrtve ili njihove srodnike pred sudovima u RH. Planira se razviti malu platformu kroz zajedničke sastanke radi razmjene iskustva kao i zajedničke strategije u predmetima vezanim lokalitetom i vremenom počinjenja zločina. Isto tako za predmete koji svojim opisom imaju elemente vezane uz druge države regije uspostaviti suradnju sa organizacijama za zaštitu ljudskih prava (Trial – Sarajevo, FHP – Beograd, Akcija za ljudska prava – Podgorica).

Psiho-socijalna podrška civilnim žrtvama rata

Tijekom 2013./2014. *Documenta* je sudjelovala kao facilitator u pružanju psiho-socijalne podrške (30 žrtava), stoga je taj vid podrške prepoznat kao ključni za potrebe žrtava. Aktivnosti su se provodile kroz program EIDHR: Podrška žrtvama torture, dok je u 2015. *Documenta* dobila priliku za nastavak aktivnosti kroz program podržan od *UN Fonda za žrtve torture (The UN Fund for Victims of Torture)*.

U Osijeku je 18. i 19. veljače 2014. održan seminar '**Psihosocijalna i medicinska podrška civilnim žrtvama rata**' u organizaciji Documente i Europskog doma Vukovar. Na seminaru su sudjelovali stručnjaci i predstavnici institucija i organizacija koje pružaju medicinsku, psihijatrijsku, psihološku, psihosocijalnu i rehabilitacijsku pomoć žrtvama.

Objavljivanje izvještaja na web stranici

Radi se o kontinuiranoj aktivnosti. Senior monitor iz CZM postavlja izvještaje na web stranicu Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek. Periodični izvještaji (dvostranici, kvartalni, godišnji) te podaci o pojedinačnim predmetima objavljuju se i na web stranici Documente.

Web stranica Centra za mir sadrži: Kratke novosti: Listu postupaka za ratne zločine, Informacije sa pojedinačnog postupka uključuju: Javna priopćenja (ad hoc), Godišnje izvještaje koji sadrže nalaze i preporuke te analize pojedinačnih predmeta, Linkove drugih zanimljivih web stranica.

Lista suđenja za ratne zločine grupirana po kategorijama (postupci u tijeku, nepravomoćne presude, pravomoćne presude, suđenja u RH, Bosni i Hercegovina, Srbiji, Crnoj Gori, druga suđenja – trenutno na web stranici lista sa 298 postupaka - 292 suđenja za ratne zločine (268 održana u RH, 8 u BiH, 20 u Srbiji te 1 u Crnoj Gori. 8 postupaka zbog kaznenih djela – zločini u ratu).

Objavljivanje i distribucija godišnjeg izvještaja

Dana 09. travnja 2014. objavljen je **godišnji izvještaj o praćenju suđenja za ratne zločine za 2013. godinu**. Izvještaj na hrvatskom jeziku tiskan je u 300 primjeraka, a na engleskom u 150 primjeraka. Tiskani primjerci izvještaja dostavljeni su sucima i tužiteljima koji postupaju u predmetima ratnih zločina, mjerodavnim ministarstvima, organizacijama za zaštitu ljudskih prava, veleposlanstvima. Dio izvještaja podijeljen je na press konferencijama i okruglim stolovima. PDF verzije izvještaja na hrvatskom i engleskom postavljene su na web stranicu. Okrugli stol "*Oснаživanjem položaja svjedoka i oštećenika ka učinkovitijem procesuiranju ratnih zločina*" na kojem su predstavljeni nalazi i preporuke godišnjeg izvještaja održan je 16. travnja 2014. godine u Hotelu International.

Zbog smanjenih kapaciteta monitoring tima objavljivanje godišnjeg izvještaja za 2014. odgođeno je za kraj svibnja 2015., a javna prezentacija nalaza i preporuka planira se održati 17. lipnja 2015. u Kući ljudskih prava.

Zagovaranje zakonskih promjena

Komunikacija sa predstavnicima pravosuđa, tijelima izvršne vlasti; održani su sastanci sa sucima, predsjednicima sudova, tužiteljima, braniteljima (VSRH, DORH, Županijski sud Rijeka, Osijek, Split i Zagreb, Županijsko državno odvjetništvo Rijeka, Osijek, Split i Zagreb, Predsjednik RH, Ministarstvo pravosuđa RH, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija).

Sastanci su održani sa raznim organizacijama za zaštitu ljudskih prava, udruženjima žrtava, odvjetnika, civilnim žrtvama, kao i regionalnim partnerima.

Javne rasprave i okrugli stolovi

Tijekom izvještajnog razdoblja uz okrugli stol za predstavljanje nalaza godišnjeg izvještaja za 2013. pod nazivom – "*Oснаživanjem položaja svjedoka i oštećenika ka učinkovitijem procesuiranju ratnih zločina*" održana je i tribina u organizaciji Centra za mirovne studije u suradnji s Documentom – i Europskim domom Vukovar

- razgovor s Ljiljanom Gehrecke, mirovnom aktivistkinjom i počasnom predsjednicom Europskog doma Vukovar, na temu psihosocijalne podrške civilnim žrtvama rata, 18.03.2014.

Documenta je organizirala tri (3) okrugla stola za predstavljanje istraživanja o potrebama civilnih žrtava rata, potrebe usvajanja zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u ratu. Sudionici su bili predstavnici pravosuđa, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva branitelja, OCD, žrtve, Centri za socijalnu skrb, građanstvo (Vukovar – 26. rujan 2014, Zagreb – 25 listopada 2014, Zadar – 27 studeni 2014.).

Sudjelovanje u radnim skupinama za izradu zakona i poboljšanja sudske prakse

Dvije predstavnice Documente imenovane su od Ministarstva branitelja RH u radnu skupinu za izradu zakona o zaštiti žrtava seksualnog zlostavljanja tijekom rata.

Dvoje predstavnika monitoring tima izabrani su u Odbor za naknadu štete žrtvama kaznenih djela (sastanak u Ministarstvu pravosuđa članova Odbora za naknadu štete žrtvama kaznenih djela.

Tim: Milena Čalić Jelić, Jelena Đokić Jović, Nives Jozić, Vesna Teršelič

III. Organizacijski razvoj

Upravljanje i vođenje

Documentom upravlja Upravni odbor čiji su članovi i članice Živana Heđbeli, Pero Jurišin, Goranka Lalić, Katarina Kruhonja, Zoran Pusić, koji je ujedno i Predsjednik Upravnog odbora. Poslovanje Documente vodi voditeljica Vesna Teršelič.

Ured i logistika

U veljači 2010. smo skupa s pet organizacija preselili u Kuću ljudskih prava u Selskoj ulici koja je vlasništvo grada Zagreba a obnovljena je uz potporu Ministarstva vanjskih poslova Norveške i grada Zagreba. Zbog nedostatka sredstava nismo mogli dovršiti sve fine radove pa neke probleme rješavamo dodatnim intervencijama. Zbog prostorne stiske tim usmene povijesti preselio je iz našeg sjedišta u Selskoj 112c u Selsku 112a. Timu Documente na raspolaganju su tri automobila

Planiranje, monitoring i evaluacija

Documenta planira, prati i evaluira aktivnosti na više razina:

- unutar organizacije: na redovnim sastancima pojedinih programa, izvršne koordinacije, redovnim timskim sastancima te operativnim i strateškim planiranjima.
- u suradnji s partnerskim organizacijama na razini Hrvatske:
 - kao članica tima za praćenje suđenja za ratne zločine na mjesečnim sastancima s Centrom za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek i Građanskim odborom za ljudska prava t
 - kao članica Koalicije za REKOM u RH na redovnim sastancima
 - kao članica mreže Platforma 112
- na regionalnoj razini: kao članica Koordinacijskog vijeća Koalicije za REKOM

Povezivanje i usklađivanje različitih procesa planiranja, provedbe i evaluacije sve je veći izazov.

Zaposlenici i organizacijski razvoj

Tijekom 2014. godine u Documenti je zaposleno prosječno 16 osobe sa oko 10 stalnih volontera.

Svi timovi redovito se sastaju i razgovaraju o aktivnostima na projektima i nalaze rješenja poteškoćama.

Tim u 2014. činili su: Tamara Banjeglav, Emina Bužinkić, Sanjin Bužo, Božica Ciboci, Milena Čalić Jelić, Maja Dubljević, Jelena Đokić Jović, Tomislav Fresl, Eugen Jakovčić, Nives Jozić, Darija Marić, Dea Marić, Albin Matoshi, Nikola Mokrović, Tanja Petrović, Slaven Rašković, Marko Smokvina, Vesna Teršelič, Irma Vrhovski.

Početakom 2014. programsku koordinaciju preuzela je Tanja Petrović, početkom 2015. namicanje sredstava preuzela je Maja Dubljević dok je financijsku koordinaciju preuzela Irma Vrhovski.

Documenta ima sposobnu, izvrsnu, predanu i motiviranu ekipu koja u ne uvijek povoljnoj financijskoj situaciji radi s nesmanjenom snagom.

Razvoj arhive i informacijskog sustava

Sve obimniju arhivu je vodi Nikola Mokrović. U informacijski sustav koji smo razvili uz financijsku podršku Ministarstva vanjskih poslova Švicarske u suradnji s Fondom za humanitarno pravo iz Beograda i Prištine do kraja godine je uneseno više od 25.000 dokumenata. U timu informacijskog sustava su Slaven Rašković i Nikola Mokrović. Softver razvija *Abacus*

Namicanje sredstava

U tijeku 2014. Albin Matoshi nastavio je raditi kao koordinator namicanja sredstava a u veljači 2015. namicanje su preuzele Maja Dubljević i Tanja Petrović. Uz strateške donatore dugoročno zainteresirane za razvoj rada na suočavanju s prošlošću na regionalnoj razini (Ministarstvo vanjskih poslova Švicarske, Ministarstvo vanjskih poslova Norveške, C.S.Mott, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva) podržavaju nas i Europska unija, R. Bosch Stiftung, Institut otvoreno društvo, Ministarstvo kulture RH, Veleposlanstvo SAD-a te po prvi puta UN fond za žrtve mučenja, njemačka fondacija EVZ (Sjećanje, Odgovornost, Budućnost), Ministarstvo vanjskih poslova RH i Agencija za elektroničke medije. Za aktivnosti u 2015. osigurano je 80% potrebnih sredstava, za aktivnosti u 2016. 40% a za aktivnosti u 2017. godini 15%.

Suradnja s drugim organizacijama i institucijama

Nastavili smo razvijati suradnju s organizacijama osnivačicama, posebice kroz zajedničko praćenje suđenja za ratne zločine, te zajednička javna oglašavanja i zagovaranje u *Platformi 112*, Inicijativi 'Svi mi za Hrvatsku svih nas', te Antifašističkoj ligi RH a na regionalnoj razini s Fondom za humanitarno pravo (Beograd i Priština). Razvili smo suradnju s muzejima iz Hrvatske i drugih post-jugoslavenskih zemalja kao i Njemačke i Francuske.

Stvorili smo kvalitetnije osnove za suradnju s nekim znanstvenim i muzejskim institucijama (posebice Spomen područje Jasenovac, Hrvatski povijesni muzej) i nekim fakultetima (Fakultet političkih znanosti, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Filozofski fakultet (posebice Odsjek za sociologiju i Odsjek za povijest). Poboľjšali smo komunikaciju s pravosuđem (posebice s Državnim odvjetništvom RH te sucima nadležnih županijskih sudova i Vrhovnim sudom) te vladinim institucijama (posebice Ministarstvom branitelja).

IV. Pregled specifičnih programskih aktivnosti

Mediji i odnosi s javnošću

Tijekom 2014. godine nastavili smo unaprjeđivati web stranicu *Documente* www.documenta.hr i komunicirati s građanima putem socijalnih mreža Facebook, Twitter, You Tube and LinkedIN. U 2014. zabilježeno je 46 177 pojedinačnih posjeta. Zabilježili smo preko 50 pojavljivanja na radiju, televiziji, novinama i internet portalima, organizirali konferencije za medije i objavljivali priopćenja za javnost.

Documentina je stranica povezana sa stranicama Kuće ljudskih prava www.kucaljudskihprava.hr i aktivnostima Platforme 112. Izradili smo QR kodove za sve naše stranice i socijalne mreže. U medijima smo zabilježili u 2014. godina veću vidljivost nego ranije, uglavnom kroz česta priopćenja i gostovanja u emisijama.

Postignuća i članstva

Documenta je u svibnju 2014. postala članica *Coalition for International Criminal Court* i EU - Russia Civil Society Forum

V. Osvrt na ključne uspjehe u 2014. / 2015.

- Uspješan završetak projekta snimanja osobnih sjećanja, objava intervjua na platformi i organiziranje dobro posjećenih predavanja u Dubrovniku i Splitu
- Završena analiza primarne dokumentacije o ljudskim gubicima u zapadnoj Slavoniji. Analizirano je više od 3.000 dokumenata i predstavljeni prvi preliminarni rezultati u 2015.
- Zadržan kontinuitet rada u praćenju suđenja kroz objavljivanje kvartalnih i godišnjih izvještaja te dvotjednih izvještavanja u prvoj polovici 2014. Nakon toga nastavili smo pratiti suđenja koliko nam mogućnosti dopuštaju jer trenutno nemamo osigurana sredstva.
- Objavljena knjiga "Procesuiranje ratnih zločina - jamstvo procesa suočavanja s prošlošću"
- Sudjelovanje u radnoj skupini za izradu Nacrta zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja tijekom rata
- Kontinuitet istraživanja potreba, kvalitetnih javnih događanja o civilnim žrtvama rata i profiliranje teme među političarima, u medijima i javnosti kroz okrugle stolove u Vukovaru, Zagrebu i Zadru
- Tijekom 2014. sastavljeno je nekoliko zahtjeva Europskom sudu za ljudska prava te su potpisane tri nagodbe-prijateljska rješenja s Vladom RH (u slučaju Jelice Pajić te Srđana i Ane Kosić i Vjere Solar)
- Nastavljen drugi ciklus projekta *Moj zavičaj kroz vrijeme* kao novi oblik suradnje sa srednjim školama
- Započet prijenos znanja i iskustava na dokumentiranje teških kršenja ljudskih prava organizacijama za ljudska prava iz Ukrajine
- Povećana vidljivost kroz kampanje: "Žrtve su predugo čekale" za prava civilnih žrtava rata i "Svi mi za Hrvatsku svih nas" za prava nacionalnih manjina
- Osnivanje Antifašističke lige i povezivanje organizacija za ljudska prava i organizacija nacionalnih manjina Židova, Roma i Srba

Izvještaj su pripremili: Vesna Teršelič, Tanja Petrović, Nikola Mokrović, Slaven Rašković, Milena Čalić Jelić, Marko Smokvina, Dea Marić.